

svět katolickýma očima MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XXI., číslo 22

24. 11. 2024 / neprodejné

Z OBSAHU	Volby a výrazné osobnosti ve světě zasaženém hříchem	06
	Boží pravidla pro bodycount: nuly a jedničky	07
	Proč papež František odsoudil náhradní mateřství	13

Foto: Lukas Plewnia / polen-heute.de

Novus rex, nova lex

Tato latinská věta mi nezůstala v paměti z doby mých teologických studií. Za mých středoškolských let jsme ji na hodinách dějepisu několikrát slyšeli v souvislosti s učivem a občas ji slyšíme doposud. Měl jsem učitele s nebývalou schopností vstípnit nám kromě znalostí dějepisu i další informace, které nám přidávají něco na lidskosti a budují nás. Právě při jedné takové příležitosti zazněl výše uvedený citát.

Když se v Evropě nebo i v naší malé zemi častěji střídali panovníci a při tom se objevovaly nové zákony, lid to přijímal s rezignací: nový král, nový zákon. Musí být obtížné organizovat život státu a musí být obtížné organizovat náš individuální

životní rytmus, jestliže se kolem nás neustále mění normy, rámce a pravidla. Jaký by to byl chaos, kdyby jeden den červená na semaforu prikazovala zastavit a druhý den by táž barva označovala volný průjezd! A to vše by se měnilo jen proto, že si někdo usmyslel, že by se to mělo změnit. Potřebujeme stabilitu! Je dobré vědět, že Pán našeho života, náš Kristus, je Král, jehož slova jsou věčné pravdy a jehož zákony jsou věčná pravidla. Jeho, skálu naší víry a spolehlivý úhelný kámen naší víry, oslavujeme o svátku Krista Krále. Vítězně kráčí nejen do našich kostelů, ale i do našich domovů, na naše pracoviště, do našeho každodenního života, do kina, do obchodu, k lékaři i do školní třídy.

Všude. On nám dal všechno, má právo jít všude. „Brány, zvedněte výše svá nadpraží, výše je zvedněte, vchody věčné, at může vejít Král slávy. Kdo to je Král slávy? Hospodin zástupů, on je Král slávy!“ (Žalm 24). Musíme svůj život přizpůsobit jemu a jeho zákonům. Tím, že budeme utvářet svůj život podle jeho záměru, naplníme to, co říká Písmo: „Dobrořečte Pánu spravedlnosti, vyvyšujte Krále věků“ (Tob 13,7)!

Kéž by náš očekávaný Král byl králem každého člověka, každého srdce a každého křesťanského domova!

P. JCLic. Zoltán Balga
farář u sv. Jindřicha v Praze

Kardinál Tagle: Jubileum prožijme tak, že do středu našeho života postavíme srdce

Proprefekt dikasteria pro evangelizaci hovoří s vatikánskými médii o encyklice *Dilexit Nos* a zdůrazňuje, že skrze lásku, která vychází z Ježíšova srdce, můžeme číst všechny nejdůležitější dokumenty i rozhodnutí pontifikátu papeže Františka.

„Dalo by se říci, že jsem svým srdcem, protože mé srdce je to, co mě odlišuje, utváří mou duchovní identitu a uvádí mě do společenství s ostatními lidmi“: to je jedna ze silných pasáží encykliky *Dilexit Nos* papeže Františka zveřejněné 24. října. Jedná se o magisteriální dokument, který sice nezaznamenal tak široký ohlas jako dvě sociální encykliky *Laudato si* a *Fratelli tutti*, ale přesto představuje interpretační klíč pro celý pontifikát. *Dilexit Nos* může být také užitečná pro lepší pochopení událostí, jako je právě skončená synoda o synodalitě a jubileum, které začne za několik týdnů. Hovořili jsme o tom s filipínským kardinálem Luisem Antoniem Tagle, proprefektem Dikasteria pro evangelizaci, který se v tomto rozhovoru pro vatikánská média zamýšlí také nad úctou k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu, která je na Filipínách velmi rozšířená a kterou se naučil praktikovat už v mládí.

Zveřejnění *Dilexit nos* vyvolalo jisté překvapení. Po encyklikách o sociální nauce *Laudato si* a *Fratelli tutti* vydal František duchovní encykliku. Jak jste tento dokument přijal?

Papež František je papežem překvapení. Ačkoli oznámení encykliky a její následné vydání bylo svým způsobem nečekané vzhledem k zaměření pozornosti na biskupskou synodu, nebyl jsem úplně překvapen, že Svatý otec vydá encykliku o Ježíšově lásce k nám, symbolizované v jeho Nejsvětějším Srdci. Pro mě to byl způsob, jakým Svatý otec zřetelněji vyjádřil christologický základ sociálních encyklik *Laudato si* a *Fratelli tutti*. Ježíšova láska, když ji přijmeme, nám umožňuje vidět v ostatních lidech bratra a sestru (*Fratelli tutti*) a být starostlivými, pokornými a odpovědnými správci našeho

společného domova (*Laudato si*). Měl bych říci, že spisy a promluvy papeže Františka důsledně vycházejí z naší víry v osobu a poslání Ježíše Krista. Navrhuji, abychom si tyto dvě sociální encykliky ještě jednou přečetli a našli v nich již přítomné stopy či zárodky *Dilexit nos*.

Na Filipínách je úcta k Nejsvětějšímu Srdci Páně velmi populární a týká se především prostšího lidu, lidu Božího. Jaké jsou vaše zkušenosti s touto úctou ve vaší zemi?

Úcta k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu je na Filipínách velmi rozšířená. Jsme vděční mnoha řeholním řádům nesoucím jméno „Nejsvětějšího srdce“, Tovaryšstvu Ježíšovu a Apoštolátu modlitby, které tuto úctu podporují v diecézích, farnostech, školách i rodinách. Kromě vigilí a modliteb každých prvních pátek v měsíci je zvykem, že se v domácnostech intronizuje obraz Nejsvětějšího Srdce Ježíšova. Prosíme Srdce Ježíšovo, aby vládlo a spravovalo naše rodiny a národ svým milosrdenstvím a láskou. Tato modlitba pochází od lidí, jejichž srdce zažila zranění, když vládla nespravedlnost, chamtivost, korupce a lhostejnost. Pobožnost je také připomínkou toho, že bychom měli neustále prosit Ježíše, aby proměnil naše srdce, aby byla jako jeho. Dodnes při některých příležitostech zpíváme oficiální hymnu Mezinárodního eucharistického kongresu, který se konal v Manile (1937), hymnu k Nejsvětějšímu Srdci ve španělštině, kde národ obětuje své srdce Ježíši: „no más Amor que el tuyo, O Corazon Divino. El Pueblo Filipino te da su corazón“. Tato píseň nikdy nepřestane přinášet útěchu do srdce a slzy do očí.

V *Dilexit nos* papež poznamenává, že dnešní lidstvo jako by ztrácelo srdce, a vyzývá nás křesťany, abychom znovu objevili, jak nás Ježíšovo srdce miluje. Co lze udělat pro oživení vědomí, že vše pramení z našeho srdce?
V encyklice *Dilexit nos* papež František

popisuje fenomén a příčiny povrchnosti, která se šíří jako kultura a brání nám v kontaktu se srdcem, odkud vyzáruje láska, pravda a soucit. Navrhuji, abychom si popis povrchnosti, který nám Svatý otec poskytl, přečetli jako návod ke zpytování svědomí. Uvědomění si toho, jak pomalu ztrácím kontakt se svým nitrem a svým nejopravdovějším já, je prvním krokem k opětovnému probuzení našeho srdce. Líbí se mi také papežův výčet svatých nebo jak já říkám „průvod“ či „proces“ svatých, kteří nám vydávají svědectví o nezměrné lásce Ježíšova Srdce a o tom, jak proměnila jejich život a poslání. Navrhuji, abychom se na „průvod“ podívali a připojili se k němu. Povědomí o srdci můžeme oživit nikoliv pomocí pojmů nebo abstrakcí, ale nasloucháním srdcím, která našla pravý život v milujícím Srdci Ježíšově.

Srdce vyvolává v mysli člověka a vztahy. Na nedávno skončené synodě o synodalitě, které jste se účastnil, se hodně diskutovalo – také v závěrečném dokumentu – o obrácení ve vztazích. Může tato encyklika sloužit jako kompas, který by měl vést cestu synodální církve, jak k tomu vybízí papež František?

Dilexit nos může církev, která chce být synodální a misionářská, mnohému naučit. Během nedávno skončeného zasedání biskupské synody opakovaně zaznělo, že synodalita je nakonec o vztazích: s Bohem, se všemi pokřtěnými, kteří tvoří církev, s celým lidstvem a stvořením. Obnova církve v misijní synodalitě lze dosáhnout pouze tehdy, pokud se s důvěrou, poslušností a pokorou vztahujeme k Trojjednému Bohu, který je láska. Misijní synodalita vyžaduje vztah srdce k srdci mezi pastýři a věřícími, mezi místními církvemi atd. kde je srdce každého očištěno od předsudků vůči druhým a od sebeprosazující pýchy, a proto je schopno naslouchat s empatií. Bez lidských vztahů očištěných Boží milostí by se misijní synodalita mohla zredukovat na pouhé byrokratické

a legalistické návrhy bez srdce, které hoří Duchem svatým, plamenem Boží lásky.

Blíží se jubileum: rok milosti, smíření a osvobození. Svatý rok, který papež zaměřil na téma naděje. Jak se encyklika o Ježíšově srdci vztahuje k tomuto nadcházejícímu jubileu?

Souvislost mezi *Dilexit nos* a nadcházejícím Jubileem zaměřeným na putování v naději vidím v misijním rozměru úcty k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu. Začneme tím, že Srdce Ježíšovo je misionářské srdce, které přináší překypující božskou lásku skrze lidské srdce všem lidem, všem lidským situacím a stvoření. Milosrdná

láska Srdce Ježíšova nabízí naději rozbitému světu, zejména těm, kteří ve svém životě nevidí žádnou možnost vykoupení. Papež František nás vyzývá, abychom přijali Ježíšovu lásku do svého srdce a nechali ji proudit a nebránili Ježíšově lásce proudit k druhým lidem a do společnosti. *Dilexit nos* je cenným duchovním a misijním zdrojem pro toto jubileum, který má každého z nás připravit na to, abychom byli poutníky, kteří se dělí o Ježíšovu lásku s druhými, o lásku, která osvobozuje všechna srdce od strachu, pýchy, sobectví, lhostejnosti, pomsty a zoufalství. On nás miluje, a proto máme naději.

Alessandro Gisotti, Vatican News

Kardinál Semeraro při beatifikaci Josého Torrese Padilly: věrný kněz a přítel chudých a tuláků

Při beatifikační mši Josého Torrese Padilly, spoluzakladatele Kongregace sester Společenství kříže, připomněl prefekt Dikasteria pro svatořečení jeho „hluboké spojení s Bohem“ a jeho blízkost potřebným a nemocným v nejzapadlejších čtvrtích Sevilly.

„Podivný kanovník, který měl za přátele tuláky a pouliční prodavače“ kvůli své blízkosti potřebným v nejkomplicovanějších sevillských čtvrtích, kam se jen málokdo odvážil jít. „Hluboká jednota s Pánem“, která byla hlavním zdrojem jeho „vnitřní síly“. Právě tyto rysy, které vyzdvihl kardinál Marcello Semeraro v homilii při beatifikační mši svaté slavené 9. listopadu v sevillské katedrále, představují osobnost Josého Torrese Padilly (1811–1878).

Studium, meditace a konkrétní služba

Kardinál Semeraro dále přiblížil různé rysy osobnosti blahoslaveného Torrese Padilly, například jeho schopnost spojovat modlitbu a studium: „Dvě hodiny studoval a tři hodiny rozjímal o tom, co studoval. To mu nebránilo věnovat co nejvíce okamžiků svých dnů službě těm nejpotřebnějším. Finančně podporoval

ty, kteří se chtěli stát kněžími, a „mladé ženy s povoláním“, pro něž v případě „nebezpečí“ neopomněl vyhledat „rodinu, která by se jich ujala“.

Na „špatné straně“ Sevilly

Život prožitý „v chudobě“ – nosil jen jednu „záplatovanou sutanu“ – a v blízkosti potřebných a nemocných, často odsunutý do čtvrtí na „špatné straně“ Guadalquiviru, řeky rozdělující Sevillu, kde převládala „delikvence“. Přesto tam španělský kněz bez obav chodil, čistil a upravoval jejich lůžka.

„Mistrovské dílo“ nového blahoslaveného

Kardinál Semeraro rovněž připomněl „duchovní vedení“ blahoslaveného Torrese Padilly, které šířilo jeho „pověst svatosti“ do té míry, že si vysloužil přezdívku „El Santero“. Mezi příjemci této spásné „nákazy“ byla i svatá Anděla od Kříže, která pod vedením tohoto španělského kněze založila Institut sester od Kříže. To bylo jeho „mistrovské dílo“, uvedl mimo jiné kard. Semeraro při beatifikaci v sevillské katedrále.

Edoardo Giribaldi, Vatican News

SLOVO KNĚZE

Okřídlené úsloví: „To musíte odříkat, i když vás vzbudí o půlnoci,“ jsem poprvé asi slyšel ve škole, když jsme se učili malou násobilku. Za našich školních let se na tom dost bázilovalo, myslím znát věci zpaměti, a naši učitelé nás nikterak nešetřili a bylo jim jedno, zda nám tím způsobí nějakou újmu na psychickém zdraví. A u malé násobilky nezůstalo, nároky se stupňovaly a vědomostí, které jsme ukládali postupně do paměti, bylo stále více. A tak se neznalost některých skutečností a pravidel probíraných v rámci základního školství v mé generaci bere doposud jako diskvalifikační. A u těch, kteří je sami neznají, vyvolává pocit studu.

Proč to píší? Již několikrát jsem si všiml, že u některých katolíků, u nichž van času zavál základní znalosti víry, neznalost nevyvolává stud, ale cosi, co lze nazvat okecáváním. Již několikrát se mi stalo, že reakcí na dotaz po šesteru základních pravd víry byla chvíle ticha a pak se otevřel splav výmluvnosti o tom, jak netřeba vše přesně vyjmenovat, ale je důležité věřit a o víře mluvit a víru vysvětlit. A byla to často slova vzletná, úžasná, hladící, jemná jako vánek či přímo vášnivá, která se rozlévala téměř bez hranic a připomněla mi má školní léta, když jsem byl zkoušen z látky, jejíž neznalost jsem se, pravda bez úspěchu, snažil maskovat právě oním okecáváním. A po zkoušení jsem nejen opouštěl stupínek se špatnou známkou, ale i s pocitem, že kdybych to uměl, nemusel jsem se tak trápit a být za blbce.

Ano, ono šestero bychom měli znát a odříkat, i když nás o půlnoci vzbudí, abychom měli pro svá vzletná vyjádření hranice, a pokud nemáme dar výmluvnosti, abychom alespoň jednoduše a stručně mohli odpovědět, až se nás někdo zeptá: „A čemu vlastně věříš?“

Evermod Jan Sládek

P. Mgr. Evermod Jan Sládek, OPraem. farář farností Lomnice nad Popelkou, Libštát a Nová Ves nad Popelkou

BDĚTE A MODLETE SE V KAŽDÉ DOBĚ

I. prosince 2024 – I. neděle adventní – Lukáš 21,25–28;34–36

Jan Zlatoústý

Jako v tomto věku, když vychází slunce, vychází měsíc a hvězdy se zatmívají, tak i při příchodu Krista ve slávě se zatmí slunce, měsíc nevydá svůj jas a hvězdy spadnou z nebe. Ztratí svůj dřívější šat, aby dosáhly oděvu, který bude zářit mocněji. Vždyť Bůh se vždy zjevuje v oblaku, podle slov: Oblaka a mraky jsou kolem něho (Ž 97,2): proto také Syn člověka přijde v oblacích jako Bůh a Pán, ne ve skrytu, ale ve slávě hodné Boha; proto dodává: „s mocí a velkou slávou“.

Ambrož

A když mnozí odpadnou od náboženství, mrak nevíry zastíní jasnou víru, neboť nebeské slunce v ní se vírou buď zmenšuje, nebo zvětšuje. A jako při ubývání měsíce se toto ztrácí, když slunce zakrývá zemi; tak ani svatá církev nemůže přijímat záři božského světla z paprsků Kristových, když nebeskému světlu brání neřesti těla: neboť uprostřed pronásledování láska k tomuto životu často zastírá světlo božského slunce. A padají také hvězdy, to znamená lidé zářící slávou, jestliže se stupňuje hořkost pronásledování, což se musí stát, dokud se nesejde společenství Církve: tak se zkouší dobří a odhalují slabí.

Augustin

Ale vy řeknete: Kvůli vašemu utrpení musíme říci, že konec je již zde, neboť se naplňuje, co bylo předpovězeno. Je totiž jisté, že v naší době není země ani místo bez soužení a zmatků. Jsou-li však tato zla, jimiž nyní trpí lidský rod, jistým znamením, že Pán již přichází, co znamenají slova apoštola, když promluví: Je pokoj a jistota (1Sol 5,3)? Podívejme se tedy, zda by snad nebylo lepší chápat tuto předpověď tak, že se nyní nenaplnuje, ale že spíše přijde, až bude na celém světě takové trápení, že se bude týkat církve, která bude trápena po celém světě, a ne těch, kteří ji trápili, neboť řeknou: „Je tu

Maerten de Vos: Poslední soud (1570)

pokoj a jistota.“ Vidíme však, že tato zla, která považujeme za nejvyšší a krajní, nyní postihují obě království, Kristovo i ďáblovu, stejně dobré i zlé: a mezi takovými velkými zly se vždy a všude konají bohaté hostiny. Umírají snad ze strachu? Nepláčou spíše z rozkoše?

Theofylakt

Věřící i nevěřící, neboť on sám i jeho kříž budou zářit jasněji než slunce, a tak ho všichni lidé poznají. To znamená dokonalou svobodu těla i duše. Jako se totiž první příchod našeho Pána projevil obnovou našich duší, tak se druhý projeví obnovou našich těl.

Cyryl

Vždyť jeho první příchod byl v naší slábnosti a ponížení, ale druhý oslaví svou vlastní mocí a velkou slávou.

Eusebius

To říká svým učedníkům ne jako těm, kteří budou žít až do konce světa, ale jako jednomu tělu, které se skládá z nich, z nás a z těch, kteří přijdou později na konec světa a uvěří v Krista.

Beda

A kdyby nám nějaký moudrý lékař kázal, abychom se vystříhali šťávy z jisté byliny, aby nám nezpůsobila náhlou smrt, jistě bychom lékařovy zákazy s velkou pečlivostí dodržovali. Když nás však nyní Spasitel napomíná, abychom se varovali před opilstvím, obžerstvím a starostmi o svět, lidé se nebojí, že by jim to mohlo ublížit a zahubit je. Důvěru, kterou mají ve slova lékaře, totiž s pohrdáním odmítají vložit do slov Páně.

přeloženo, zpracováno a redakčně upraveno podle www.catena aurea.sk

HLEDÁNÍ TICHA

„Samota je místo, kam se ukrýváme, abychom našli věci, které jsme ztratili ve víru života.“

Tato věta zazní ve filmu *Herbert v ringu* ne až tak povedeného českého křesťanského filmu z roku 2009 režiséra Otakára Maria Schmidta.

Dá se s tímto názorem samozřejmě polemizovat, ale obecně jsou samota a ticho k rozjímání dnes nedostatkovým zbožím. Dříve stačilo zajít na nějaké poutní místo, ke kapličce, do kostela. Poutní místa a kapličky jsou dnes ale centry turistického ruchu a nechodí se sem podívat jen věřící. Kolem mnoha kapliček navíc vedou rušné silnice.

A kolik kostelů je přes den zavřeno! Samozřejmě je to v dnešní době pochopitelné, když se krádeže církevních předmětů poměrně rozmohly, nebo když si někdo dokonce kostel plete s WC (jak mi napsal jeden farář), a když je málo lidí, kteří by přes den mohli otevřený kostel hlídat. Zadarmo to asi nikdo dělat nebude a na plat hlídače nemá většina farností dostatek financí.

Jeden můj kamarád, buddhista, mi prozradil, že chodí meditovat do hospody. „Do hospody?“ udivilo mě. „Vždyť je tam neustále kravál, tam se přece nedá soustředit!“ Ba ne, odpověděl mi. Hospoda je otevřená vždycky, na rozdíl od těch tvých kostelů. Hluk je natolik specifický, že se jej brzy naučíš odrušit, odfiltrovat. Ostatně, kolem třetí až čtvrté odpoledne bývá v hospůdkách málo hostů, a když se zašiješ někde do kouta, máš skutečně klid. „Tak si tam hodinku sedím,“ dokončil kamarád myšlenku, „přemýšlím si o svém, medituju – a mám klid.“

Má to ještě jednu výhodu, uvědomil jsem si, když jsem zkusil kamarádovu radu v praxi uplatnit. Člověk může sledovat druhé lidi. Koloběh života. A uvědomit si, že on sám je součástí společenství. Uvědomit si, proč má Bůh lidi rád. Takové, i makové. Nejčastěji má rád lidi prosté a obyčejné, jak to víme z evangelií. Ježíš nechodil za politiky, vysokými církevními představiteli, slavnými sportovci

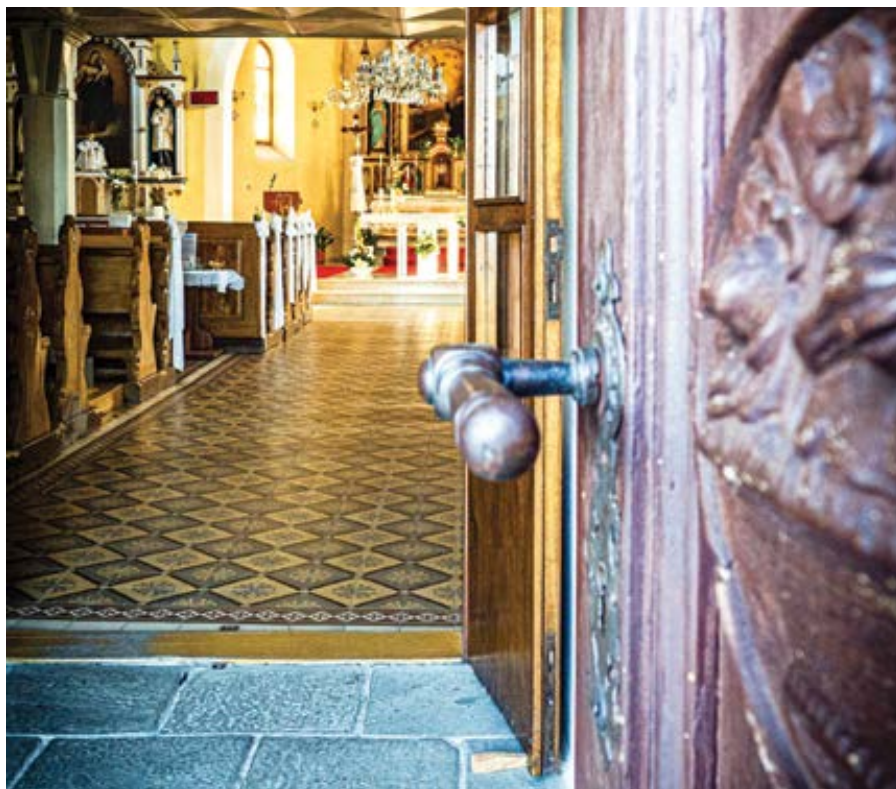

Foto: Viktorie Supolova / Člověk a Víra

a herci (a že ti tehdy rovněž existovali). Chodil za prostými, obyčejnými lidmi, lidmi širokého srdce, otevřeným jeho slovům.

Ale stejně mi chybí možnost vstupu do kostelů přes den. V Praze je jich přes den otevřených jen pár, stejně tak v Brně. Často sem zajdou, opět, turisté. Kterí nerespektují pravidla o tichu a zákazu fotografování, takže jejich přítomnost při snaze o soustředění a modlitbě ruší, ať chcete, nebo ne. Objevují se v chrámovém prostoru nahodile, což je rozdíl od oné hospody, kde vlastně člověk ví, co a jaký druh hluku jej čeká.

Napadlo mne samozřejmě, že nejdělnějším řešením by byl nějaký kostel s hospodou. Nebo lépe – hospoda se speciální místností pro modlitbu, jako tomu je na letištích. Takový prostor ticha,

který v dnešní rušné a uspěchané době velmi schází. Třeba hned vedle kuchyně a záchodu.

Protože je to však utopie, rozdělím stejně jako doposud své hledání samoty na otevřené kostely – a na malé hospůdky. Nejlépe mezi třetí a čtvrtou odpoledne.

Jan Lipšanský

Jan Lipšanský
překladatel, scenárista, režisér

VOLBY A VÝRAZNÉ OSOBNOSTI VE SVĚTĚ ZASAŽENÉM HŘÍCHEM

Když pozorujeme volby prezidenta, poslanců, senátorů a dalších politických představitelů, máme většinou tendenci některým fandit a jiné zatracovat.

Tento postoj je lidsky pochopitelný a v něčem také správný, neboť chceme, aby veřejné záležitosti spravoval někdo, koho považujeme za dobrého nebo alespoň přijatelného, než někdo, s kým nesouhlasíme.

Osobně si myslím, že důležitější než úplně bezchybný morální profil kandidáta může být to, zda zastává postoje a názory, které jsou blízké křesťanskému světonázoru a pohledu na člověka. Sám bych někdy raději dal přednost člověku, který se potýká se svými slabostmi v oblastech např. majetku, nebo sexuality (o nich by neříkal, že jsou v pořádku), než tomu, kdo by tvrdil, že on žije morálně, ale reálně by obhajoval postoje proti lidskému životu a proti křesťanské antropologii a v důsledku toho i proti víře. Považuji totiž za větší nebezpečí zákony v rozporu s vírou a křesťanskou antropologií než osobní selhání a pohoršení konkrétních politiků.

Bohužel se volební klání obvykle posune do „boje mezi dobrem a zlem“, toto se děje zvláště ve většinových systémech, kde se volí mezi dvěma kandidáty. My lidé máme tendenci často situaci vnímat tak, že jeden je dobro a druhý zlo. Reálně, bez emocí a volební hysterie však mnohdy můžeme poznat, že ideálním není obvykle ani jeden z kandidátů. S tímto odstupem pak mnohdy můžeme pozorovat situaci realističtěji, totiž že reálně často vybíráme

Foto: MIREC / Člověk a Víra

menší zlo proti zlu většímu.

Pokud máme základní postoj víry, tak také víme, že plně dobrý je jenom Bůh. Také počítáme s tím, že člověk i svět jsou zasaženy hříchem. Ať už se jedná o osobní hřích člověka, či skupiny lidí, nebo o tzv. hřích světa, tedy situaci, kdy zvláště struktury moci, peněz a vlivu jsou zasaženy hříchem, byť o nich přímo nemůžeme mluvit jako o špatných. Lidé, kteří nemají víru v Boha a z ní plynoucí křesťanské pojetí člověka (antropologii), mají více tendenci se vzdalovat realitě a upínat se k lidským, mnohdy politickým „spasitelům“. My

víme, že člověk, byť od Boha stvořený jako dobrý, upadl do hříchu a hříšný vždy bude, stejně jako struktury světa, moci, peněz a vlivu. Dějiny ukázaly, jak zásadně se mylili marxisté, když si mysleli, že postátněním výrobních prostředků (továren, polí atd.) nastane ráj na Zemi. Víme, jak tragicky to skončilo. Podobně dnes, když dnes neomarxisté prosazují přesvědčení, že když odstraníme genderové, rasové, patriarchální i jiné nerovnosti pomocí různých forem inkluze (od jazyka po školu), tak nastane nový lepší svět. Také zkušenost z politiky různých voleb prezidentů a dalších představitelů nám na základě postoje víry znovu ukazuje, že Vykupitelem a Spasitelem člověka a světa je Ježíš Kristus. Všichni lidští a také političtí „spasitelé“ jsou v porovnání s ním nic.

P. Radim Cigánek

P. JCLic. PhDr. Mgr. Radim Cigánek
farář v Sázavě

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

Paul Glynn: Píseň pro Nagasaki; Příběh konvertity Takašiho Nagaie

Takaši Nagai je považován za „Gándhího Japonska“. Byl to lékař a vědec, průkopník radiologie v Japonsku. V mládí konvertoval ke křesťanství. Byl jedním z mála přeživších jaderné katastrofy z 9. srpna 1945. Dnes už probíhá proces jeho blahořečení. Předmluvu ke knize napsal slavný japonský autor Šúsaku Endó.
Brož., 368 s., cena 399 Kč

NAKLADATELSTVÍ PAULÍNKY • Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1,
tel.: 224 818 757, on-line knihkupectví: www.paulinky.cz, objednavky@paulinky.cz

BOŽÍ PRAVIDLA PRO BODYCOUNT: NULY A JEDNIČKY

Svůj sexuální život skutečně nevymyslíme lépe než Bůh – v žádné vlastní verzi životního plánu.

Ve slovníku mladých lidí se dnes usazují různé amerikanismy, podobně jako tomu u nás bylo v předešlých staletích s germanismy. Částečně tento jev možná souvisí i s tím, že mladí lidé mají pocit, že amerikanismem projevují jistou revoltu proti češtině generace svých rodičů. Je to zkrátka trendy.

Jedním ze slov, které se nám protlačily do češtiny, je *bodycount*. Nemyslí se tím počet tělesných identit u psychicky znejistělých povah, ale počet zažitých sexuálních partnerů. Má-li tedy někdo třeba *bodycount* 3, znamená to, že má ve svém životě za sebou sexuální vztahy již se třemi lidmi. Na sociálních sítích tak můžeme narazit třeba na vyjádření: „Já bych nikdy nechtěl holku, co má vyšší *bodycount* jak 10...“ Odborníci to potom rozebírají, podcasty takto tematicky zaměřené lidi přitahují a jsou hojně sledované, dost lidí se tím také přímo na internetu živí.

Bodycount je však skutečně dost velký problém. Mnozí mladí lidé neumějí žít své vztahy jako trvalé, ačkoliv po nich touží. Současně však tyto vztahy prožívají, včetně stále nových a dalších sexuálních zkušeností... A diví se, že jim vztahy nevydrží, zažívají „řetězení“. Promiskuita kvete a lidé se nestávají jen lovci a archiváři nových sexuálních zážitků, ale samozřejmě i sběrači stále nových a nových biologických materiálů, jelikož sexuální kontakt s sebou nese i výměnu řady mikroorganismů apod.

Bůh nám říká, jak dobře vědí nejen lidé věřící, že sex patří do manželství a jen tam. Sex nepatří před manželství, protože to je smilstvo, tj. sex mezi svobodným mužem a svobodnou ženou. Sex nepatří ani mimo manželství, to je cizoložství. Boží nárok je navíc ještě mnohem vyšší, než jen spolu před svatbou nespát. „Slyšeli jste, že bylo řečeno: ‚Necizolo-

Foto: Jakub Šerých / Člověk a Víra

žíš.‘ Já však vám pravím, že každý, kdo hledí na ženu chtivě, již s ní zcizoložil ve svém srdci“ (Mt 5:27–28). Ježíš jistě věděl, že je to „tvrdá řeč“, a také viděl, že mnozí odešli, protože se to „nedalo ani poslouchat“. Ale přesto to řekl a za svým slovem stál, a to až k smrti na kříži a Vzkříšení.

Božím plánem, ba přímo příkazem pro náš život je tedy binární *bodycount*. Pokud nejsme ženatí či vdané, má náš *bodycount* být nulový. Jako svobodní máme žít předmanželskou čistotu, ovládat se a sexuální touhy nechat dočasně spát.¹ Předpokladem je samozřejmě sebeovládání, držet na uzdě své oči a uši. Nelze usilovat o čistotu a současně si občas povolovat porno. Dobrým pravidlem je, že co bychom nenechali sledovat a po-

slouchat děti a o čem bychom nechtěli, aby malé děti mluvily, není dobré ani pro naše dospělé oči a uši. Špiní nám to duši. „Jestliže se neobráíte a nebudete jako děti, nevejdete do království nebeského“ (Mt 18:3).

Pokud se oženíme nebo vdáme, zvyšuje se náš *bodycount* na hodnotu 1, což je i případ autora tohoto textu. V manželství tedy nemá a nesmí zůstat nulový, svůj sexuální život máme naplno probudit a směřovat všechny své touhy jen a pouze ke své manželce, ke svému manželovi. Rozhovor našich těl je důležitá forma manželské komunikace. Pokud jsme v plodném věku a zdraví, ale sex chybí, je to jako kdybychom spolu jako manželé odmítali mluvit. Manželský sex je rozhovor našich těl, imunitních systémů atd. A *bodycount* nemá nikdy překročit jedničku, pokud chceme být věrní své manželce, svému manželovi.

¹ Pro další kontext viz např. Martin Kvapilík: *Proč spolu před svatbou nebydlet a nespát*. Cesta Brno, 2014.

Foto: © Petr Hrabovský / Člověk a Víra

Boží návody pro náš efektivní život tedy prozrazují, že v oblasti pravidel pro sexuální život člověka je Bůh tak trochu „ajťák“. Jeho příkazem jsou samé nuly a jedničky. Takto nás tento Stvořitel stvořil a takový návod nám dává, abychom dlouho žili a dobře nám spolu bylo v našich životních vztazích.

Pokud však člověk, který Bohu nevěří, dospěje k závěru, že si pro svůj život vytvoří vlastní plán a vlastní pravidla lepší než ta od Stvořitele, svůj *bodycount* postupně zvyšuje: *plus jedna: omyl... plus jedna: prostě zábava... plus jedna: no škoda, nevyšlo to... plus jedna: nejsem blázen!... plus jedna: vždyť zas tolik přece nechci!* Jenže základ takové šňůry vztahů je pořád tentýž: předčasné sex. A každý křesťanský pozorovatel to vidí... Ale i psycholog, který není křesťan, to zpravidla uzavře s tím, že vyšší *bodycount* má vždy určitou vypovídající hodnotu, tj. „vždy se u toho člověka dostaneme k něčemu, co není zrovna hezký...“²

Pokud se však už stalo, jak z toho ven? Prvním předpokladem je uznat, že dokonalý Bůh nás stvořil dokonale a dává nám navíc i dokonalý návod k efektivnímu životu. Každý z nás má na to, aby Boží návod pro svůj život použil, pokud ovšem doopravdy chce. A pokud nám Bůh radí, ba dokonce přímo prikazuje, že sex patří do manželství a jen

tam, asi to s námi myslí dobře... dokonce lépe, než jsme schopni sami dohlédnout a ochotni si přiznat. Nespletl se a ani nám nezapomněl poslat poslední platnou verzi Desatera! To my se pleteme, když Bohu nevěříme. Fakt si svůj sexuální život nevymyslíme lépe, v žádné své vlastní verzi životního plánu.

Co v případě, že už nám to došlo, že promiskuita není právě dobrý nápad, a chceme změnit svůj život? Tak především je dobré si uvědomit, že Ježíš se běžně setkával s lidmi s vyšším *bodycountem*, jeho vyjádření v oblasti našich vztahů není vůbec „kulturně podmíněno“ právě jeho dobou. Při setkání se samaršskou ženou u studny jí Ježíš říká: „Jdi, zavolej svého muže a přijď sem!“ Žena mu odpověděla: „Nemám muže.“ Nato jí řekl Ježíš: „Správně jsi odpověděla, že nemáš muže. Vždyť jsi měla pět mužů, a ten, kterého máš nyní, není tvůj muž. To jsi řekla pravdu“ (Jan 4:16–18). Vidíme tedy u této ženy *bodycount* minimálně 6 a navíc aktuální nemanželské soužití. A vidíme, že Ježíš o tom všem ví – je to v evangeliu jako drobné upozornění pro každého z nás, kdo tento příběh slyšíme, že Bůh náš *bodycount* samozřejmě registruje. A čteme také o obrácení té ženy, mj. proto, že pochopila, že Bůh skutečně viděl celý její život: „Mnoho Samaritánů z onoho města v něho uvěřilo pro slovo té ženy, která svědčila: ‚Všecko mi řekl, co jsem dělala‘ (Jan 4:39). Ani v době umělé inteligence skutečně nemáme Boha ve vztazích čím překvapit...

Vysoký *bodycount* měla zřejmě řada lidí, se kterými Ježíš mluvil. Ženě přistiženou při cizoložství Ježíš zachraňuje život před ukamenováním, tedy evidentně odděluje hřích a hříšníka. Podmiňuje to však výzvou ke změně života: „Ježíš se zvedl a řekl jí: ‚Ženo, kde jsou ti, kdo na tebe žalovali? Nikdo tě neodsoudil?‘ Ona řekla: ‚Nikdo, Pane.‘ Ježíš řekl: ‚Ani já tě neodsuzuji. Jdi a už nehřeš!‘ (Jan 8:10–11).

Jsou však i životní situace nezávislé na vůli člověka – mám na mysli vdovství a vdovectví. Řešením jakékoliv naší minulosti, ať už související, nebo nesouvisející s naší vůlí a našimi rozhodnutími, je tedy univerzální příkaz: *Reset the counter!* Ať už máme jakýkoliv *bodycount*, Ježíš nám vždy prikazuje nastavit zpět na nulu nebo jedničku – podle našeho životního stavu – a už nehřešit! Pokud se však potkáme v životě s chytráky, kteří říkají něco o dnešní moderní době, že je jiná než ta Ježíšova, například že by se třeba mělo mladým lidem dovolit spolu sexuální žít před svatbou, když dnes „musí“ tak dlouho studovat, je dobré pamatovat na nadčasovost Ježíšových slov. Studenti se také dnes mohou vzít i při studiu, než aby spolu začali před Bohem hřešit. Stále navíc mezi námi žijí rovněž lidé, kteří svědčí nejen o tom, že se v době studia vzít dá. Autor tohoto textu dokonce zná i manželské páry, které říkají, že vysokoskolské studium bylo pro ně pro založení rodiny tím obdobím naprosto nejlepším. Binární *bodycount* funguje! Jako ostatně každý Boží návod pro náš život. Síla Božího Slova spočívá i v jeho jednoduchosti, stačí vytvořit prostor k jeho přjetí. „Kdo může pochopit, ať pochopí!“ (Mt 19:12).

Martin Kvapilík

Mgr. Ing. Martin Kvapilík FEng.
farní radní farnosti sv. Mořice v Kroměříži

2 Viz např. *boomeři by se měli chytit za nos, mladé holky jsou závislé na lécích, máme krizi rodiny*. Terapeut Tomáš Kvapilík ve *StandaShow, TalkTV.cz/YouTube*, leden 2024.

LIBERÁLA DÁME NA OSUŠKU A LIBERALIZMUS VYLEJEME NA ZÁHRADKU

Na slovenském youtubovém kanále *Rozhovory so Šimonom* vystoupil před nějakou dobou Mons. Tomáš Halík.

Povídali si o slovenské politice a o otci Mariánu Kuffovi. Na Šimonovu otázku „Proč on [Kuffa] není tím člověkem, který by duchovně uměl vést společnost?“ zazněla tato odpověď:

„On je přesný opak. On ji vede naprosto negativním směrem. To je tragická postava. To je člověk, který se velice hezky stará o bezdomovce, protože jim byl asi i mentálně blízký a mohl se stát skutečně světce v této oblasti. ale já myslím, že mu stoupla do hlavy popularita, kterou získal, a najednou se začal stylizovat do role politického proroka a začal vyhlášovat politická prohlášení, která ukázala jeho naprostou nekompetenci a nevzdělanost v té oblasti. On mluví suverénně o věcech, kterým zřetelně naprosto nerozumí. Ty jeho tirády vůči liberalismu. Já bych rád věděl, jestli on si přečetl nějakého liberálního myslitele. Tirády vůči genderu, studoval on trochu genderovou problematiku? No, z toho, co říká, je vidět, že tomu naprosto nerozumí. To jsou pro něj jenom hesla, která vykřikuje a mobilizuje lidi. A je to velice tíživé dědictví slovenského katolicismu, to je to dědictví slovenského katolického fašismu, který se projevil za druhé světové války, ale on nespádl z nebe. Ten fenomén katolického fašismu, to je něco, co dneska studujeme v rámci takového mezinárodního projektu zneužívání náboženství v politice. /.../ Kuffa je pro mě představitel toho, co je strašně nebezpečné pro slovenský katolicismus a co je třeba radikálně odmítnout.“

Co za zvíře je vlastně ten fašista? To se nikdy nedozvíme. Zato se dozvídáme, že otec Kuffa je v zásadě nevzdělaný tmář, neboť nic neví o liberalismu a genderu. Otec Kuffa v režii otce Halíka je vlastně víceméně totéž co slovenští fašisté za druhé světové války, s vulgární písní na rtech, křížem v ruce a Tisovým odznáčkem v klopě, nahánějící nevinné

Foto: Lucie Hornikova / Člověk a Víra

Židy kdesi na slovenském maloměstě. Skoro jako z nějakého kýčovitěho filmu... Taký o nic jiného než o filmový obraz nejde.

Pod vedením tohoto „strašného nebezpečí“ vzniká od roku 1990 charitativní projekt s názvem Institut Krista Velkňaza Žakovce. Ten v současnosti působí i na dalších místech, např. v Bílé Vodě. Spravuje několik areálů obytných budov, sociálních center a dalších účelových budov (včetně vlastního hospodářství s polnostmi) a zde se spolu s dalšími spolupracovníky starají o několik stovek potřebných: o bezdomovce, propuštěné vězně, matky samoživitelky, lidi odlišné sexuální orientace... ty zapojuje do společného díla a současně je duchovně doprovází. Pod správou institutu spadá také Domov pro seniory Panny Marie Královny v Choryni v okrese Vsetín, kde žijí ženy starší 65 let, které se o sebe nemohou postarat.

Těžko říct, zda takto vypadá osobnostní profil člověka s „mentalitou bezdomovce“. Zdá se, že v určitých elitních kruzích jsou nároky na člověka skutečně hodně, možná až nekřesťansky vysoké.

Ještě se vraťme k nevědomosti otce Kuffy, co se týká liberalismu:

„Komunizmus: príkazy, zákazy, nariadenia, nezmyselné príkazy, nezmyselné zákazy. Komunizmus: dopravné značky Príkaz, Zákaz, Nariadenie... Prosím – farizeji a zákonníci. Saduceji? – Liberalizmus. Komunizmus nezmyselné značky, liberalizmus reže všetky značky. Netreba žiadne značky. Žiadne značky. A toto volajú sloboda. Svojevôľa nie je sloboda. Za komunizmu tma a za liberalizmu hmľa. Zasvietiš svetlom evanjelia a hneď vidíš inakšej, ak videli za komunizmu. Nie vidíš „bezdomovec, špinavec jeden hnusný“. Zasvietiš svetlom evanjelia: „To je môj milý brat!“ [...] No ale v hmle keď zasvietiš, kamarát, čo? No, vidíš, ale slabšie, slabšie vidíš. Čo treba? Spomaliť a byť opatrnejšie...“

[...] Nenávidím hriech, ale milujem hriešnika. Matka okúpe vo vaničke syna, špinavý, bo padol do blata, a nie vyleje ho na záhradku aj s vodou. Syna okúpaného dáme na osušku a špinu vylejeme na záhradku. Komunistu dáme na osušku a komunizmus vylejeme na záhradku. Liberála dáme na osušku a liberalizmus vylejeme na záhradku.“

Něco o tom liberalismu přece ví. Říká to možná jednoduše, aby porozuměli pokud možno všichni. Je to trochu

divadýlko pro kostel. Ale kdo chce, pochopí, i „intelektuál“. Abychom mohli zjednodušovat, musíme toho hodně vědět a hodně to „promeditovat“. Marián Kuffa mluví srozumitelně, v přírovnáních, o kterých lze pochybovat, že je jen tak sype z rukávu. Otec Kuffa není žádný prostáček, není to nevzdělanec a není to „fašista“. Ať se naši signalisté ctností se svou papírovou tolerancí třeba pomínou.

Stalo se však zvykem v určitých kruzích lepit na ostatní klišé a navozovat dojmy, aby se zastřela fakta. Intelektuální

lenost vydávat za ctnost a pýchu za pokoru. Signalizovat své vlastní ctnosti házením špíny na ty, co neříkají ty správné fráze.

Dejme na závěr otci Kuffovi ještě jednou slovo:

„Chcete vidět farizea?“ „Keď prídeš z kostola, kukni do zrkadla.“ V každom z nás drieme farizej. „Ja a farizej? Ja?“ „Áno, ty. Keď sa robíš svätejší, vždy si farizej.“ „Ja sa nerobím svätejšia.“ „Nie? Vždy, keď ohováraš a osočuješ, sa robíš svätejší. Ja nie som ako on, ako ona!

Ty to nepovieš tak nahlas, ale vždy, keď ohováraš...“

Jan Šindelka

Jan Šindelka
farní knihovník

POST-ON-LINE VYHLÍDKY

Čteme-li dnes téměř jakoukoli stať o stavu lidstva, jeho hodnot, myšlení a směřování, sotva se vyhneme narážce, že žijeme v nějaké post-době.

My křesťané s jistou dávkou nostalgie žehráme na postkřesťanskou dobu. Jako občané trneme, zda už nenastala doba postdemokratická. Informační zmatek, plynoucí z využití technologií pro šíření nepravd, označujeme jako dobu postfaktickou. Jednu zelenou hlavu jsem slyšel zaníceně hovořit o době postindustriální... A někteří si i dnes dokáží uvědomit, že už nějaký pátek žijeme v době postkomunistické, i když už tento pojem poněkud ztratil glanc.

Takže proč si na této módní vlně nedefinovat svou vlastní post-dobu, že? Ta moje je „doba post-on-line“, a – na rozdíl třeba od doby postdemokratické – se na ni upřímně těším. Považte, že:

- I přes pokračující integraci aplikací je pro naprostou většinu lidí nutné, aby svou identitu prokazovali na desítky, ba možná stovky stran pomocí unikátních přihlašovacích jmen, hesel a jiných atributů.

- Digitalizace stavebního řízení zabavila úředníkům jejich kompetenci rozhodovat s přihlédnutím ke specifickým okolnostem jednotlivých případů a udělala z nich jen tupou obsluhu chytřejšího stroje. Občané jsou z toho blahem bez sebe a cihly zatím čekají na paletě, až tento on-line ideál v naší švejkovské zemiče vypočí první stavební povolení.

- Rodiče musí komunikovat s učiteli a vedoucími volnočasových aktivit dětí skrze tucty různých on-line nástrojů (krát počet dětí, hluboce smekám před manželkou!). Pro papírovou žákovskou knížku se chystá vitrína v muzeu...

- Chce-li se kdokoli ve společnosti prosadit a vejít v povědomí, musí tučně platit mocnostem (vyhledávačům a sociálním sítím), které za důmyslného zneužití základní lidské potřeby komunikovat odklonily téměř všechnu pozornost lidí na displeje smartphonů a získaly neprůstředný oligopol na to, co se lidé dozví a smí dozvědět. Malá odbočka: více ve výstižné knize Cala Newporta *Digitální minimalismus*.

- Umělá inteligence (AI) má zběsilou konjunkturu a každým dnem je a bude těžší zjistit, co napsal člověk a co uměla AI, zda to, co je na obrazovce, je obraz skutečného člověka, nebo virtuální napodobenina.

- Poslouží-li AI člověku špatných úmyslů, máme tu *fake news*, pokud to jakžtakž prokouknout jde, resp. *deep fake*, pokud už nikoli.

- Sednete-li za volant nejnovějších vozidel, ztratíte dřívější jistotu, zda vy řídíte auto, nebo ono vás. Bezpečnostních pípátek, automatických prvků a jiných serepetiček, které si myslí, že dokáží vě-

dět, co osoba za volantem (už neříkejme řidič...) chce, je už tolik, že to ohrožuje posádku i kolemjdoucí. To vše za on-line dozoru výrobce auta a navigačního systému. Navíc je to celé na baterky.

- A pokud bychom poctivě přečetli svůj spam koš, zhubli bychom o 15 až 30 tun, dostali slevu na kdeco v kumulativní výši asi 6 milionů %, půjčili by nám 25,5 bambilionu dolarů, z nerezových hrnců bychom postavili město o velikosti Kladna a mohli mít penis v celkové délce kolem 3 km.

Dá se tohle vydržet? No, ruku na srdce, nedá, ergo směřujeme do doby post-on-line, kdy:

- Znovuobjevíme krásu osobního setkání, a tím vznešenost a důležitost člověka.

- Pomínou naše neurózy, protože naši potřebu být fyzicky s druhými a vnímat bytost bližního budeme naplno uskutečňovat a přestaneme ji nahrazovat bohapustým (a člověkapustým) lajkováním. Pošleme psychology, psychoterapeuty a psychiatry na rekvalifikační kurzy.

- Skrze osobní kontakt se obnoví cesta předávání evangelia, protože zvěst o Bohu je účinná jen bezprostředně a protože i církev se šíří vzkládáním rukou, a ne elektronickým podpisem nebo SMS zprávou.

- Budeme v přítomnosti druhého bezpečni, protože budeme na vlastní oči vidět, že stojí před námi on. (Z AI tím uděláme Absolutního Idiota.)

- Budeme moci prostě důvěřovat a budeme ušetřeni vysilujícího ověřování.

- Šířit se bude jen to, co bude prověřeno přímým svědectvím.

- To, co budeme sdělovat druhým, budeme moci účinně dělat zdarma, resp. s námahou odpovídající poctivému rozhovoru.

- Řekneme a uslyšíme toho méně, ale zato kvalitnějšího, hutnějšího. Balast vezme za své, digitálními emocemi počínaje, protože do očí si toho netroufneme říci tolik...

- O tom, co si mezi sebou řekneme,

budeme vědět jenom my a Vševědoucí. Velcí bratři pojdou hlady, pokud se nestanou poštovními doručovateli s taškami papírových dopisů.

- Ucítíme vřelost podané ruky. Budeme se navzájem potřebovat.

- Vyřešíme demografickou krizi, protože vrátíme sexualitu z monitoru do postele. Babičky a dědové se dočkají vnoučat a nebudou umírat v osamělosti.

- Zpomalíme a pocítíme obrovskou úlevu. Nebudeme věřit, že jsme dokázali přežít zbesilý tep, který v nás rozpumpoval internet.

- Porozumíme Hospodinu, že nás stvořil a svého Syna poslal v těle. Protože tělo je neopomenutelnou součástí naší podstaty, kterou nelze přenést do virtuál-

ního světa a která zadržuje naši identitu, aby byla on-line pohlcena zcela a rozložena na nuly a jedničky.

- Zhasnou výjevy na displejích, ustanou náš hlad po nich a bude nás sytit Boží zjev (Žl 17,15).

Vojtěch Macek

Ing. Vojtěch Macek
pracovník církevní správy

DISKRIMINACE VŮČI KŘEŠŤANŮM VZROSTLA V EVROPĚ O 44 PROCENT

Výroční zpráva organizace OIDAC pro Evropu poukazuje nárůst nenávistných zločinů proti křesťanům, z nichž většinu představují skutky vandalství a žhářství.

Organizace pro sledování netolerance a diskriminace křesťanů v Evropě (*Observatory On Intolerance And Discrimination Against Christians in Europe*, dále jen OIDAC) se sídlem ve Vídni odhalila znepokojivý nárůst pronásledování křesťanů na evropském kontinentu a zdůrazňuje naléhavou potřebu větších opatření proti němu. Toto varování bylo zveřejněno 22. srpna, na který připadá Mezinárodní den památky obětí násilných činů páchaných z důvodu náboženského vyznání nebo přesvědčení.

Výroční zpráva organizace OIDAC pro Evropu za období 2022/23 poukazuje na 44% nárůst nenávistných zločinů proti křesťanům, kdy bylo zaznamenáno celkem 749 případů, z nichž většinu představují skutky vandalství a žhářství. Nejvíce však zneklidňuje rostoucí počet násilných útoků na jednotlivce, což je tendence, kterou Anja Hoffmannová, výkonná ředitelka této organizace, popsala jako „znepokojivou“. Hoffmannová zdůraznila, že zmíněné údaje zůstávají často bez povšimnutí a tato situace podle ní

ještě zvyšuje ohrožení mnoha křesťanských komunit.

Začátkem roku 2024 OIDAC zaznamenala 25 případů násilí, vyhrožování a pokusů o vraždu, namířených proti křesťanům v zemích jako Spojené království, Francie, Španělsko, Itálie, Německo, Rakousko, Polsko a Srbsko. K zvláště naléhavému případu došlo letos v červnu ve francouzském Dijonu, kdy na sbor Církve adventistů sedmého dne během bohoslužby někdo zaútočil slzným plynem, čímž vyvolal paniku a devět lidí bylo zraněno.

Hoffmannová upozornila, že zvláště zranitelní jsou bývalí muslimové, kteří se stali součástí křesťanské komunity, neboť bývají často označováni za „odpadlíky“, což z nich dělá terč útoků. Jako příklad zmínila Javeda Nouriho, muslimského konvertitu ke křesťanství, kterého se ve Spojeném království pokusil zabít muž, podle něhož si za změnu víry zasluhoval smrt.

Hoffmannová důrazně vyzvala evropské vlády, aby přijaly konkrétní opatření

na ochranu křesťanů, zvláště těch muslimského původu, kteří čelí vysokému riziku útoků. Podtrhla, že právo na konverzi tvoří základní pilíř svobody vyznání a že státy musí zaručit bezpečí těch, kdo toto právo uplatňují.

Bertram Meier, biskup augsburské diecéze a předseda Německé biskupské komise pro univerzální církve v reakci na rostoucí násilí vyjádřil znepokojení v tiskové zprávě z 22. srpna. Stěžoval si, že se toho proti tomuto znepokojivému jevu nedělá dost, a zdůrazňoval nutnost, aby vlády a náboženské obce přijaly větší zodpovědnost a spolupracovaly na zastavení eskalace náboženského násilí.

Na závěr Meier prohlásil, že všechny státy jsou povinny bojovat proti porušování lidských práv, včetně svobody vyznání, a varoval, že kde tato práva nejsou dostatečně chráněna, nutně dochází k diskriminaci a násilí, zejména vůči náboženským menšinám.

Zenit.org
Přeložila Alena Švecová

SLYŠTE, SUCHÉ KOSTI, HOSPODINOVO SLOVO!

Pouštím se do kontroverzního tématu. Vím to, a proto předem říkám: berte moje názory jen jako úvahu nad zvykem, který byl původně alternativou, ale rozšířil se jako jediná správná možnost.

Přemýšlela jsem v době „dušiček“ o spalování našich zemřelých těl. Těla, která mají být vzkříšena. Nejen duše, ale i těla. Odříkáváme to věrně při vyznání víry, ale věříme tomu, my věřící, opravdu? Začnu malou zkušeností. Když jsme kdysi s mužem konvertovali, jedna z prvních věcí, kterou jsme chtěli změnit v praktickém životě, byla koupě hrobu, i když všichni naši předci z obou stran tráví své čekání na vykoupění těla spálení v urnách. Moji předci v československém kostele, v kolumbáriu, dvě poschodí pod zemí, namačkání čtyři v jedné schránce, a manželovi rodiče v urnovém háji na hřbitově. Pokud jde o mého dědečka, přání být spálen bylo podloženo nejspíš nějakým vážným, snad až ideovým přesvědčením, protože byl členem Společnosti přátel žehu a poctivě platil příspěvky. Takže, dědečku – promiň. Ale koneckonců, na myšlenku, že spalování našeho zemřelého těla není zrovna nejlepší nápad, jsem přišla ve chvíli, kdy jsem z kolumbária před nedávnem přenášela tvoji urnu a urny babičky, mámy a strejdy – na náš koupený hrob. Tvoje urna a urna babičky byly dvakrát těžší, než mámina a strejdova, z toho prostého důvodu, že jste zemřeli dřív. Spalování tehdy nebylo tak intenzivní a zbyly po vás ještě kosti. Však také v urně chrastily. A tak jsem začala přemýšlet o kostech.

Proč Bůh učinil, aby se naše těla rozpadla, ale zůstaly po nás kosti? Vždyť přece i ony mohly podlehnout rozkladu. To je první proč. Druhé následuje: proč se dnes spaluje tak dokonale, že po nás zbyde jenom prach, který už nemá, na rozdíl od kostí, zjistitelnou DNA? Argument, že se šetří místo, je absurdní, protože urny jsou zhruba stále stejně velké. Proč tedy po nás nesmí zůstat nic, ale vůbec nic? Vždyť ani ten prach, který

Foto: © Ivana Bužková / Člověk a Víra

je v urně, zřízenci nabere do urny bez velkého rozlišování a nemusí to být ani prach po daném člověku!

Boží záměr s kostmi se po letech spalování a praxe koncentračních táborů podivuhodně ozřejmuje. Bůh prostě chtěl, aby po nás zůstaly kosti. Mnohé z toho jsem si uvědomila před nedávnem u dominikánů, když tam byla vystavena lebka Tomáše Akvinského při příležitosti 750 let jeho odchodu na věčnost. A jsme u našich ostatků svatých, které církve vždycky uctívala a ještě občas uctívá. Zdá se to pro dnešní, bez myšlenky na smrt orientovaný svět morbidní, nechutné, zbytečné. Proč se o ně vůbec zajímat? Na jedné straně je to hmatatelný důkaz, že daný světec skutečně existoval. Na straně druhé je to vzkaz z nebe: vidíš, i já čekám na vzkříšení těla. Můžeme se bavit představami, jak na konci časů takové kosterní ostatky sv. Antonína budou fičet povětřím a bude chvíli trvat, než se Antonín dá dohromady, ale zároveň se musíme sklonit před tím praktickým nápadem, že každý kostel má aspoň nějakou tu kostičku a můžeme blahorečit našemu Karlu IV. za jeho koníčka sbírat ostatky svatých, protože kdo má lebku sv. Lukáše? No, jenom my, na Pražském

hradě. A abych se svou úvahou nezůstala bez opory Písma, u Ezechiela (Ez 37) se můžeme dočíst, jak Hospodin shledává kosti, které pak potahuje šlachami a kůží. Morbidní? Možná. Ona smrt těla taky není žádný muzikál, je to tvrdá řeč.

Slyšela jsem námitku, že zpopelňovat či nezpopeľňovat, je zbytečná starost, protože Bůh je všemohoucí, může zdolat všechny překážky, které jsme mu nastražili, a mávnutím proutku oživit naše původní těla. Vždyť pro Boha není nic nemožného. Jistě, Bůh může všechno. Jde jen o to, jestli taky chce.

PS: Pohřeb do hrobu není vůbec dražší. A že se urnami šetří místo, o tom bych taky pochybovala. Hřbitovy jsou plně opuštěných hrobů.

Věra Eliášková

Věra Eliášková
dramaturgyně a scénáristka

PROČ PAPEŽ FRANTIŠEK ODSOUDIL NÁHRADNÍ MATEŘSTVÍ

Učení katolické církve vychází z touhy zachovat hodnotu lidského života.

Máloco vyvolává tolik emocí jako plození potomstva. Potřeba mít dítě není jen osobní touha, ale často základní instinkt – touha vidět, jak něco z nás zůstává na planetě a nese naše dílo i náš odkaz dlouho poté, co zemřeme.

Proto je početí dítěte – nebo neschopnost dítě počít – tak zneklidňující jev, přičemž kulturní a politické klima to, podobně jako mnoho dalších věcí, ještě zhoršuje. Zatímco celebrity a političtí komentátoři přijímají náhradní mateřství jako přirozený, logický a bezproblémový vývoj v plození dětí, globální vůdci – zejména v nedávné době papež František – zasahují, aby světu, který je tak zvyklý na okamžité uspokojování potřeb a přání, připomněli, že nové vědecké metody sice přinášejí osobní naplnění, ale mohou mít dlouhodobé etické, morální a kulturní následky.

„Zavrženíhodná praktika“

Papež František ve svém novoročním proslovu ke členům vatikánského diplomatického sboru zaútočil na náhradní mateřství přímo, když ho nazval „vykořisťovatelskou“ a „zavrženíhodnou praktikou“, která „představuje vážné narušování důstojnosti ženy a dítěte“. Dodal: „Cesta k pokoji vyžaduje úctu k životu, ke každému lidskému životu, počínaje životem nenarozeného dítěte v matčině lůně, který nelze potlačovat ani měnit v předmět obchodování.“ Jeden z hlavních hnacích prvků náhradního mateřství, neplodnost, je bolestná cesta, která rodiny, manželské páry a lidi zkouší často víc než mnohé vrtochy manželského a rodinného života.

Osm let čekání na dítě

V roce 2012 jsem zjistila, že nemohu mít děti. I když se všechno zdálo být v pořádku a funkční, měsíc po měsíci se na těhotenských testech, které jsem kupovala ve velkém, ne a ne objevit růžové

Foto: Olliss / unsplash

čárky. Trvalo šest dlouhých let, během nichž jsem dvakrát potratila, než se zjistilo, že mám tak těžkou endometriózu, že moje vaječníky splynuly dohromady; místo aby vznikala vajíčka pro miminka, nahodile jsem zárodečné buňky darovala svým břišním orgánům.

Za další rok jsem otěhotněla s dvojčaty. Než se narodila moje dcera, snažili jsme se o děti osm let – déle, než většina lidí zůstává ve svém prvním zaměstnání.

Prožívala jsem to emocionálně a veřejně. Touha po společenství v tak osamělé situaci, jako je neplodnost, mě vedla k tomu, abych na toto téma téměř bez ustání psala, mluvila a vystavovala příspěvky na internetu; snad právě proto byl můj odpor k náhradnímu mateřství – nepochybně postoj v rozporu s okolní kulturou – pro mnohé, včetně mého vlastního okruhu přátel, šokující.

Je tu ale jedna věc: jsem katolička. Ne pouze vlažná, nýbrž přesvědčená katolička. A moje oddanost víře má přednost před jakýmkoli ideologickým směřováním či kulturními vlivy, dokonce i když tyto vlivy mým přátelům a ostatním neplodným v podstatě pomáhají získat radost, které se mi dostalo v dětech.

Důstojnost lidského života

V době, kdy jsem byla neplodná, žádné umělé metody léčby neplodnosti nepřipadaly v úvahu. Žádné IVF ani IUI. V některých případech se vyšetřování muselo provádět značně specifickým způsobem, aby vyhovělo z náboženského hlediska. Když moje kamarádky, s nimiž jsem svou cestu neplodnosti začínala, postupně otěhotněly, obvykle tak, že se navzdory své katolické víře uchýlily k IUI a IVE, deprimovalo mě to a kladla jsem si spoustu otázek nade vším, čemu jsem věřila o Bohu a o „požehnání“ potomstva. Chápala jsem, že katolíci nejsou odpůrci vědy; jak to, že tolik odporujeme této vědě?

Odpověď je prostá: Metody umělého oplodnění stejně jako umělá antikoncepce podřívají důstojnost lidského života a odporují přirozenému řádu. Obojí má výrazné dopady na to, jak nahlížíme na lidský život. Na IVF ani na náhradním mateřství není nic zvlášť přirozeného a konzistentní etika důstojnosti lidského života vyžaduje odpor vůči těmto umělým metodám reprodukce (nebo jejího zamezování).

Pro katolíky – a mnohé další křesťa-

ny – znamená sex víc než požitek. Je to projev důvěrného vztahu, který sjednocuje, přináší nový život a navíc je mystický. Možná budu znít příliš jako sv. Jan Pavel II., ale sexualita není jen fyzický konstrukt, je také duchovní. Akt plození dětí představuje jedinou příležitost, kdy se lidé mohou spolu s Bohem podílet na božském tvoření – přivádět na svět život, transformovaný za určitým účelem do lidské podoby, jehož projektantem je Bůh, takže ho také zná.

Tělo ženy jako zboží

Zdráhám se použít výklad z dílny britské skupiny komiků Monty Python, že „každá spermie je posvátná“, ale budiž, je to blízko – být se tu nemluví o dětech. Jde tu o proces. Každý čin, který odděluje plození od toho, co je sjednocující a konané ve spolupráci, se stává problematickým.

Katolická církev důrazně mluví o zlech spojených s IVF a náhradním mateřstvím, zejména v pojednáních tehdejšího kardinála Josepha Ratzingera (pozdějšího papeže Benedikta XVI.) na toto téma, *Donum Vitae* a *Dignitas Personae*, která život popisují jako přirozený i nadpřirozený, jako výsledek manželské lásky, nejen vědecky podloženého procesu. Lidem náleží úcta od samého okamžiku, kdy začnou existovat – hned od okamžiku početí, odkdy jim patří neporušitelné právo na život. V případě IVF a náhradního mateřství je však život tvořen často jen proto, aby byl zničen. Vajíčka a spermie se odebírají, embrya se tvoří, analyzují a pak třídí tak, aby budoucí miminko mělo žádané rysy, včetně pohlaví.

V podstatě to lze považovat za eugeniku. V případě náhradního mateřství jsou tato embrya vložena do cizí dělohy. Ta nepoužitá jsou na neurčitou dobu zmrazena a hrozí jim, že po rozmrazení zemrou. Ještě horší je, že řada, ne-li většina takto vytvořených embryí je ničena, což je etický ekvivalent umělého potratu. Život se vyrábí – a odhazuje – po libosti. Výsledkem je, že se z procesu rozmnožování stává komodita a v chirurgii se tělo ženy stává zbožím. Její děloha, určená k tomu, aby v ní rostly její vlastní děti, je pronajímána druhým.

Katolický institut klinické bioetiky při Univerzitě sv. Josefa zcela výstižně uvádí, že náhradní mateřství „představuje objektivní porušování závazků mateřské lásky, manželské věrnosti a zodpovědného mateřství“. Navíc využívání jiného než matčina lůna „uráží důstojnost a právo dítěte být počato, nošeno v děloze, přivedeno na svět a vychováváno vlastními rodiči; ke škodě rodin vnáší rozdělení mezi tělesnými, psychologickými a morálními složkami, které dané rodiny utvářejí“. Porušování zmíněného práva a úcty náležející veškerému lidskému životu metodami, jež obnáší IVF a náhradní mateřství, prostě nelze ničím ospravedlnit.

Cíl ne vždy světlí prostředky

A IVF i náhradní mateřství jsou v konečném důsledku právě jen metody a procesy. Svět vnímá konečný výsledek, děti, jako jednoznačné dobro – a děti opravdu dobré jsou. Jsou přímo skvělé. Sama mám tři a ani nemohu dostatečně vyjádřit, jaký dar mi v nich byl svěřen. Nicméně to, že děti jsou dobré, neznamená, že proces, kterým jsou přiváděny na svět, je automaticky pokaždé morální a eticky v pořádku. Cíl ne vždy světlí prostředky, zvláště pokud ty prostředky odporují důstojnosti lidského života. Někteří proti tomuto postoji přirozeně vyrukují s kritickými otázkami.

Například: nepřijímají snad katolíci užitek z jiných lékařských postupů, které by někteří označili jako nepřirozené zásahy? A odpověď zní: ano. Nemáme námítky proti eticky prováděnému dárčovství orgánů a sama jsem také přijala krevní transfuzi. Orgány a krev jsou ale části organismu, byť životně důležité, nikoli zcela nový organismus sám o sobě. Vložit do těla nové srdce, plíce či ledviny není „nepřirozený“ proces, protože umožňuje, aby dál žil již existující člověk. Většina lékařských postupů kromě reprodukčních metod není zapovězena proto, že dané procesy neobnášejí žádné nové, jasně odlišené lidi.

A jaké jiné možnosti mají neplodné páry ve světle našeho nynějšího adopčního systému, kde je víc čekajících rodičů než potenciálně adoptovaných dětí a vládní politika dělá z adopce obtížný,

zdlouhavý, nákladný a často trýznivý proces? V systému pěstounské péče jsou naproti tomu tisíce potřebných dětí, ale jeho cílem je tyto děti znovu spojit s jejich rodiči, nikoli nutně usnadnit jejich adopci. Tyto skutečnosti však nečiní podporu IVF a náhradního mateřství nezbytnou. Naznačují spíš, že proces adopce je nutno zlepšit, otevřít a učinit přístupnějším a dostupnějším.

Nesmíme obětovat vlastní lidství

Neplodnost není nic snadného. Vím to, protože jsem si jí prošla. A přestála jsem ji jako věrná katolička s věrným katolickým lékařem. Ráda bych řekla, že jsem ji procházela vždycky jen s radostným srdcem, ale popravdě jsem k radosti často měla hodně daleko a jiné metody léčení neplodnosti než IVF – v katolickém světě označované jako „přirozené“ – nejsou o nic méně komplikované a invazivní. Pořád tu jsou stovky jehel, desítky ultrazvukových vyšetření a léta zdrcujícího zklamání, které mě zraňovalo až na dřevě.

Chápu, jaké zoufalství s sebou nese neschopnost mít děti. A chápu, jakou jsou děti radostí. Nemůžeme však dovolit, aby nás jeden nebo druhý z těchto silných pocitů zaslepoval vůči tomu, jak umělé početí a náhradní mateřství ohrožují naše vlastní všeobecné lidství a naši vlastní všeobecnou lidskou důstojnost. Tyto procesy mají dopady na hodnotu lidského života, a pokud to důkladně nepochopíme, mohli bychom tuto proměnu ve zboží uvést i do dalších aspektů lidského života.

Naše vlastní hluboce zakořeněná, vrozená potřeba mít děti nestojí za to, abychom obětovali naše vlastní lidství.

Emily Zanottiová

The Dispatch

Přeložila Alena Švecová

Emily Zanotti
publicistka

BÝT JAKO MARTA

„Jak mám pustit plyn? Má to automatický zapalovač?“ zjišťuji. Moje manželka si povzdychne: „Ne! Tohle je domácí vařič s automatickým zapalováním, ne venkovní, na kterém si ohříváš kari.“

Moje lepší polovička se chystá na den odcestovat do svého rodného státu na rodinnou oslavu a já na tu dobu budu mít celý dům na starost. Potřebuji si ohřát snídani a zjišťuji, že domácí práce jsou pro mě docela náročnou výzvou. Duchovní studium, kdy poznávám Krista, mi úplně vyhovuje, ale když je třeba postarat se o domácnost nebo i projevit pohostinnost, vykazují vážné nedostatky. V této oblasti je silná moje lepší polovička, která je velice praktická a schopná. Sice se jmenuje Marie, ale je spíš jako Marta, o které jsem si dnes četl v evangeliu. A já jsem spíš jako Marie z téhož evangelijního textu, i když se jmenuji Tom.

V životě potřebujeme mít rovnováhu mezi modlitbou a prací. Myslím, že právě to nám chce příběh o Martě a Marii říct. Obě dvě mají dobré vlastnosti potřebné pro křesťanský život, ale je jedna důležitější než druhá? Budu-li mluvit za sebe, stojí mě úsilí odtrhnout se od toho, když si čtu předem každodenní mešní texty, denně chodím na mši svatou a v krátkých chvílích adorace po mši svaté se nořím do klidné atmosféry s Kristem. Naproti tomu se moje lepší polovička musí starat o potřeby našich dětí školního věku a o další záležitosti spojené s chodem domácnosti.

Přemýšlím o slovech z Lukášova evangelia 10,38–42:

Když šel Ježíš s učedníky dál, vešel do jedné vesnice. Tam jej přijala do svého domu žena jménem Marta, která měla sestru Marii; ta si sedla k nohám Ježíšovým a poslouchala jeho slovo. Ale Marta měla plno práce, aby ho obsloužila. Přišla k němu a řekla: „Pane, nezáleží ti na tom, že mne má sestra nechala sloužit samotnou? Řekni jí přece, ať mi pomůže!“ Pán jí odpověděl: „Marto, Marto, děláš si starosti a trápíš se pro mnoho věcí. Jen jednoho je třeba. Marie volila dobře. Vybrala si to, oč nepřijde.“

Jacopo a Francesco Bassano: Kristus v domě Marty a Marie v Betánii (cca 1610)

Pán říká, že si Marie vybrala to lepší. Proč ale v hloubi duše cítím, že pokud Marta měla svou vlastní rodinu, o které se musela starat, ve skutečnosti si to lepší zvolila ona? Vybrala si, že nejprve obslouží druhé a až potom sebe. To je přece skutečný příklad vedení s postojem služebníka.

Další zprávy o Martě, Marii a jejich bratru Lazarovi nacházíme v J 11,1–15.43–44 a J 12,2. Všichni tři sourozenci měli s Ježíšem blízký vztah a často je navštěvoval. V J 11,5 se dokonce píše: „Ježíš Martu, její sestru i Lazara miloval.“ Rád bych si myslel, že Marta se svou umíněnou a suverénní povahou měla srdce otevřené pro všechny. Její snaha přijímat doma sešlosti s vřelou pohostinností jí získávala přízeň hostů.

Že by se Pán tentokrát mýlil a to lepší si zvolila Marta? Vždyť sloužit druhým je jako sloužit Bohu. Co byste dělali, kdyby

k vám dnes Ježíš přišel na návštěvu? Zachovali byste se jako Marta? Nebo jako Marie? Možná je správnou odpovědí směs obojího – rovnováha. Křesťanský život nevyžaduje, abychom byli buď Martou, nebo Marií, nýbrž abychom se snažili napodobovat, co je v obou nejlepší.

Co si o tom myslíte?

Tom Thomas
Catholic Stand
Přeložila Alena Švecová

Tom Thomas
publicista

PŘÍTOMNOST

Inspirativní a nadějný příběh Marguerite Stern z Francie: bývalá feministka a aktivistka FEMEN – radikální feministické organizace hájící práva žen, zveřejnila na sociálních sítích video, ve kterém se přiznala, že útok na katolické náboženství vedl k její vlastní destrukci. V únoru 2013 vstoupila polonahá do katedrály Notre-Dame v Paříži, aby spolu s dalšími feministickými aktivistkami oslavila abdikaci Benedikta XVI. a vyjádřila svou nenávist vůči církvi. O necelých deset let později se Francouzka stala jednou z předních postav proti genderové ideologii. V posledních letech začala zpochybňovat zásady, které kdysi zastávala, a zcela se od nich distancovala. Sternová 31. října zveřejnila na YouTube video, ve kterém nabídla „upřímnou omluvu“ katolíkům, kterých se v letech 2012–2015 dotkla její proticírkevní činnost. Co přimělo bývalou feministku tak radikálně změnit své názory? Před pěti lety začala Marguerite docházet k závěru, že transgenderismus, který ve skutečnosti „nevytváří, ale ničí“, je civilizační hrozbou a „vyplývá z kultu smrti a sebe-nenávisti“. Cítila také výčitky svědomí, když zaútočila na katolické náboženství, které formovalo „historii, architekturu a zvyky rodné Francie. Odmítnutí katolicismu a vstup do Notre-Dame s křikem byl způsob, jak zničit část Francie, tedy část mě samé. Ve 22 letech jsem si to neuvědomovala.“

Když jsme narazili na osobnost papeže Benedikta XVI., můžeme si dát k přemýšlení jeden jeho citát z knihy vydané nakladatelstvím Paulínky ještě pod jeho kardinálským jménem Joseph Ratzinger s názvem *Boží světlo v naší*

Relikviář s ostatkem sv. Anežky České. Ke svatořečení došlo 12. listopadu 1989 ústy papeže Jana Pavla II. Letos od této události uplynulo 35 let. Foto: © Lucie Horníková / Člověk a Vira

době – Meditace k církevnímu roku. Píše: „Francouzský spisovatel Julien Green vypráví, že v mládí, přestože si hověl v počtích a odsuzoval církve, existovalo něco zvláštního: čas od času zašel do kostela s nepřiznanou touhou, aby se stal zázrak, který by jej rázem propustil na svobodu z jeho ‚vězení‘. Zázrak se nekonal,“ pokračuje Green ve své zprávě, „ale z dálky jsem vnímal jakousi zvláštní Přítomnost.“ To, co vypráví Julien Green o svém bouřlivém mládí, překvapivě připomíná zápas, kterému, jak se zdá, je vystavena naše doba. Projevuje se zde podoba moderního života, který nám na jedné straně připadá jako neodmyslitelný rys naší svobody, na druhé straně jej však chápeme jako otroctví, z něhož by nás měl vysvobodit nejlépe nějaký zázrak.“

Banán přilepený ke zdi šedou lepicí páskou za 1,5 milionu dolarů? Tak vypadá moderní „umění“. Zaplatil by někdo z vás 1,5 milionu dolarů za banán přilepený na zeď šedou lepicí páskou? V minulosti bylo nejčastější reakcí na tento typ otázek – v lepším případě – klepání si na hlavu. Doba se však změnila a tento „banán přilepený ke zdi“ je „skvělým uměleckým dílem, o které se sběratelé brzy poperou“. Banán přilepený na zeď šedou lepicí páskou (název: „Komediant“) je „dílem“ Itala Maurizia Cattelana. Do dražby šel 20. listopadu. Příslib zněl: „Ten, kdo vyhraje aukci, obdrží roli lepicí pásky a jeden banán a také certifikát pravosti a oficiální pokyny k instalaci díla.“

–zd–